UIT DE OUDE DOOS

door

A. Stiva

Met het 50-jarig bestaan van de NMV in het verschiet is het misschien aardig te weten dat, in de pre-NMV tijd, in ons land mollusken zijn verzameld door buitenlandse malacologen. In 1909 bezocht mr F.H. Sikes, MA, ons land en verzamelde tussen het zeilen door land- en zoetwatermollusken in Frieslands dreven. Hij vond, dat er nog maar weinig bekend was over de mollusken-verspreiding in Friesland. Teleurgesteld was hij ook door het buitmaken van maar ± 40 verschillende soorten. Zijn standplaats was Heerenveen en daar in de buurt was dan ook zijn jachtgebied.

Hier volgt zijn lijst van verzamelde specimens met de vindplaats. Voor de authenticiteit is de naamgeving gelaten zoals ze door hem is gebruikt.

LIJST 1

Arion ater (L.). - Passim.
  var. rubra Baudon. - Heerenveen.
  var. succinea Müll. - Heerenveen.
  var. castanea Dum. & Mort. - Heerenveen
Zonitoides nitidus (Müll.). - Heerenveen
Hyalinia crystallina (Müll.). - Heerenveen
Euconulus fulvus (Müll.). - Heerenveen
  var. alderi Gray.- Heerenveen
Pyramidula rotundata (Müll.). - Heerenveen

Helix nemoralis L.-
  var. rubella Moq. - Heerenveen
Helicigona arbustorum (L.). - Heerenveen
  var. undulata Sikes. - Heerenveen
Hygromia hispida (L.). - Heerenveen
Cochlicopa lubrica (Müll.). Heerenveen
  var. fusca Moq. - Heerenveen
Succinea putris (L.). - Passim
  var. charpyi Baud.- Heerenveen
Succinea elegans Risso. -
  var . berilloni Baudon. - Heerenveen
Succinea oblonga Drap. - Heerenveen
Carychium minimum (Müll.). - Heerenveen
Linmaea stagnalis (L.). - Passim
  var. vulgaris West. - Sneek
Limnaea palustris (Müll.). Passim
  var. tincta Jeffreys.- Heerenveen and Sneek
  var. maritima Clessin.- Sloten
Limnaea pereger (Müll.). - Passim
  var. inflata Kobelt. - Heerenveen
  var. acronica Studer. - Heerenveen
  var. lacustrina Clessin. - Sloten
Limnaea auricularia (L.). - Heerenveen
  var. acuta Jeffreys. - Heerenveen and Sloten
  var. reflexa Nelson. - Heerenveen
Physa fontinalis (L.). - Passim
Planorbis corneus (L.). - Passim
  var. anthraxia Bourg. - Sneek
Planorbis albus (Müll.). - Heerenveen
Planorbis carinatus Müll.
  var. disciformis Jeff. -
Planorbis umbilicatus Müll. - Passim
  var. major Pascal. - Heerenveen
Planorbis vortex (L.). - Passim
Planorbis contortus (L.). - Sneek
Acroloxus lacustric L.). -
  var. compressa Jeffreys. - Heerenveen
Vivipara contexta (Millet). - Passim
Bithynia tentaculata (L.). - Passim
  var. producta Menke. - Heerenveen, Heeg, and Sloten
  m. decollatum. - Sloten
Bithynia leachi (Shepp.). - Sloten
Valvata piscinalis (Müll.). - Heerenveen and Sneek
Unio tumidus Retc. - Passim
  var. acuta Pascal. - Uilst
Unia pictorum (L.). - Heeg
Anodonta cygnaea (L.). - Passim
Anodonta anatina (L.). - Sneek and Heeg
  var. piscinalis Nilsson. - Heeg
Sphaerium corneum (L.). - Passim
  var. nucleus Studer. - Heerenveen
Sphaerium rivicola (Leach). - Heerenveen, young specimens
Sphaerium lacustre (Müll.). - Heerenveen
  var. rotunda Jeff. - Heerenveen
Pisidium fontinale Drap. - Heeg
Pisidium henslowanum (Shepp.). - Heeg
Pisidium gassiesianum Dupuy. - Heeg
Pisidium pusillum (Gmelin). - Heeg and Sneek
Pisidium obtusale Pfeiff. - Heerenveen
Dreissensia polymorpha (Pall.). - Heeg, and on Anodonta
  cygnaea at Grouw.

In augustus 1913 bezocht Mr F.H. Sikes, M.A., wederom ons land en verzamelde nu op Texel en Terschelling land- en zoetwatermollusken. Over Texel was hij wel tevreden, want hij verzamelde daar 20 verschillende mollusken. Ook de zo door hem begeerde Vertigo, die hij in Friesland niet had gevonden. Ook op Terschelling werden een achttal soorten gevonden. Bij zijn bezoek aan Vlieland kon hij zelfs geen spoor van mollusken vinden.

Ook de lijst van Terschelling en Texel is in de originele nomenclatuur gehouden.

LIJST 2

TEXEL
Helix nemoralis L.
Pyramidula rotundata (Müll.).
Theba contiana (Mont.),
var. cantianiformis, Ancey
Hygromia hispida (L.)
var. hispidosa, Mouss.
Cochlicopa lubrica (Müll.)
Vallonia excentrica, Sterki
Vertigo antivertigo (Drap.)
Limnaea pereger (Müll.).
var. maritima, Jeff.
var. balthica
var. acuminata, Jeff.
var. ovata, Drap.
Limnaea palustris (Müll.)
var. lacunosa (Zgl.)
Limnaea truncatula (Müll).
Planorbis umbilicatus, Müll.
P. spirorbis (L.)
P. contortus (L.)
P. albus Müll.
Succinea elegans, Risso
var. longiscata, Morelet
Sphaerium corneum (L.)
Paludestrina ventrosa (Mont.)
Pisidium nitidum, Jenyns
P. obtusale, Pfr.
P. subtruncatum, Malm.

TERSCHELLING
Limnaea pereger (Müll.)
L. palustris (Müll.)
Planorbis spirorbis (L.)
Sphaerium corneum (L.)
Physa fontinalis (L.)
Succinea putris (L.)
Paludestrina stagnalis, Bast.
Pisidium casertanum, Poli.

LITERATUUR

SIKES, F.H., 1910. The Non Marine Mollusca of Friesland. - Journ. of Conch. 13(3): 69-71.
SIKES, F.H., 1915. Note on the Land and Freshwater Shells of Texel and Terschelling.- Proc. Mal. Soc. London 11: 191.

PS. De verspreidingskennis van mollusken in Friesland is nog steeds een stiefkind en er is dus nog niet zo veel veranderd in die 75 jaar.